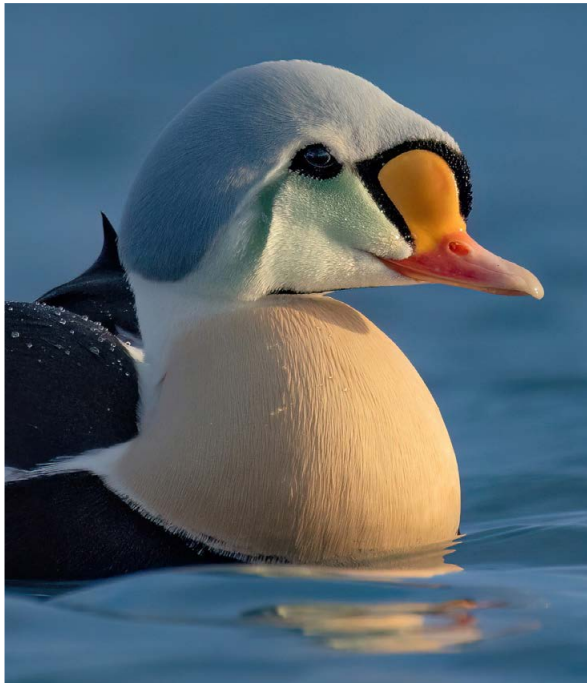

VARANGER

Rese-rapport 2024

www.birdsafarisweden.se

Praktejder. Foto: Neil Hilton

Researangör: **Birdsafari Sweden / Karlmark resor** Text: **Daniel Green**
 Reseledare: **Daniel Green** Foto: **Daniel Green, Neil Hilton**
 Deltagare: **Samantha Nerrie (AUS), Neil Hilton, Julie Hilton (UK)**

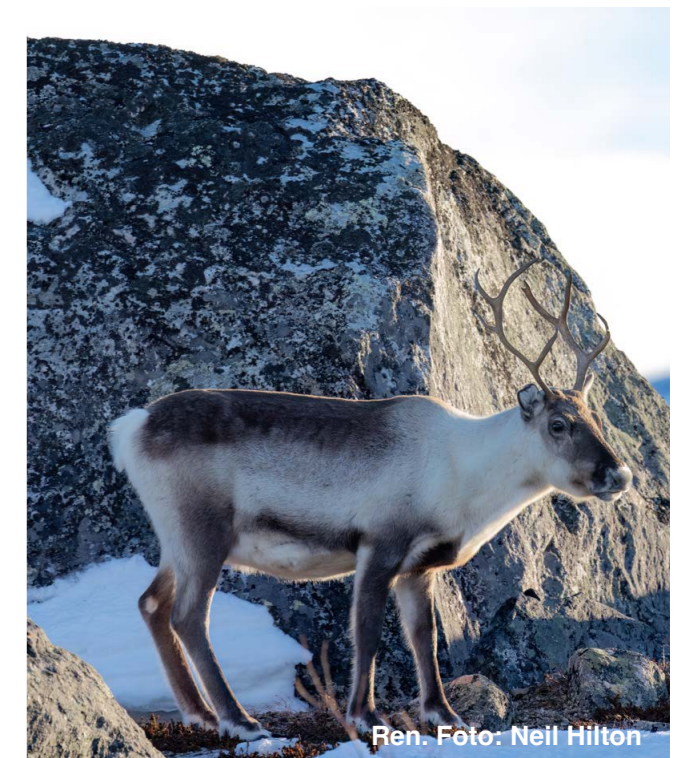
Ett riktigt bra år för alförrädare i Båtsfjord, kanske bästa någonsin från flytgömslet, med 40+ fåglar vid gömslet båda dagarna. Även bra med praktjejder, alfågel och vanlig ejder. Alla erbjöd massor av bildlägen i ett flertal olika ljusförhållanden. Det var gott om trut i Båtsfjord men bara en vittrut hittades. Tretåiga måsar var det färre av än vanligt, kanske p.g.a. en kallare vinter. Det var också mer ripor än vanligt. En liten flock sidensvans sågs i Båtsfjord. Hökugglor var väl spridda landskapet och sågs med 9+5 individer respektive transferdag. Pasviksdalen bjöd på bra hundspanss-tur och nära möten med lappmesar och lavskrikor men inga tallbitar i år heller. Arter som vi aldrig sett på någon vinterresa häruppe tidigare var bergand (1 2k hane), orre (en tupp), duvhök (en juv) samt fjällräv (mörk morf).

Alförrädare. Foto: Neil Hilton

Dag 1, torsdag 22 februari - Oslo - Kirkenes - Båtsfjord

Vi anländer i god tid till Gardemoen och får således vänta lite vid gaten innan det är dags att boarda. Det är disigt och milt i Oslo, men en hel del snö ligger på marken. Ankommer ett soligt Kirkenes med -4° och lite kall vind och får snabbt ut både hyrbil och bagage, så vi kan starta färden västerut mot Båtsfjord. Fjordarna längs vägen, som alltid brukar vara öppna så här års, är delvis täckta med is, i två av dem ligger sälar på iskant och flak. En hygglig första flock på 70-talet ejder ses. Må ha varit en kall vinter här alltså. Vi har inte kört en timme förrän en

Ren. Foto: Neil Hilton

Högplatån. Foto: Daniel Green

Båtsfjord. Foto: Daniel Green

Älg. Foto: Neil Hilton

Praktejder. Foto: Daniel Green

hökuggla sitter på en ledning längs vägen. Vi går ut och kan närma oss ganska bra innan den flyger. Det fortsätter; Innan lunchstopp i **Varangerbotn** har vi sett inte mindre än 6 **hökugglor**. Vi stannar dock inte för alla. Men vi stannar för två **älgar**, varav en ligger riktigt nära i snön och reser sig och går även över vägen framför oss. Ett gäng **ripor** i vinterdräkt flyger också över vägen på ett mer öppet ställe, och där kommer en ad havsörn seglande också. Kanske skrämde den riporna?

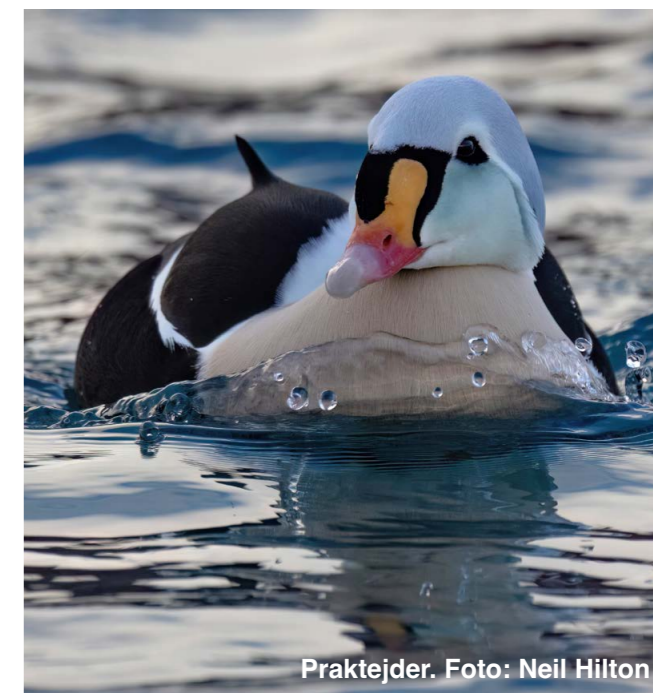
Baconlindade hotdogs och våfflor med brunost och kaffe på macken i **Varangerbotn** och sen är vi akkurat iväg igen. **Hökuggle**-bonanzan fortsätter med ytterligare 2 till. De är utspridda över ett betydligt större område i år. Ifjol såg vi 9 på den här sträckan, eller rättare sagt 15 km av den. Nu har de 8 ugglorna setts utmed säkert 150 km av vägen mot Båtsfjord. Flera flockar med **renar** är också uppskattade foto-objekt. Vi stannar även och inspekterar några småfågelflockar som ses vid hus med matningar, de är dock bara **grönfinkar** och **gråsparvar**, samt enstaka **talgoxe** och **talltita**. I övrigt bara **gråkråka** och **skata** längs vägen. Det är ingen kolonn-körning över högplatån, dvs ingen risk för snöstorm, men lite snödrift på slutet får vi i alla fall. Som vanligt riktigt skönt att komma fram till Båtsfjord. Riktigt god fish n chips-middag på hotel Polar också. Vi hade dock trott att vi skulle få bo på Båtsfjord Hotel, men det var abonnerat.

Dag 2, fredag 23 februari - Båtsfjord

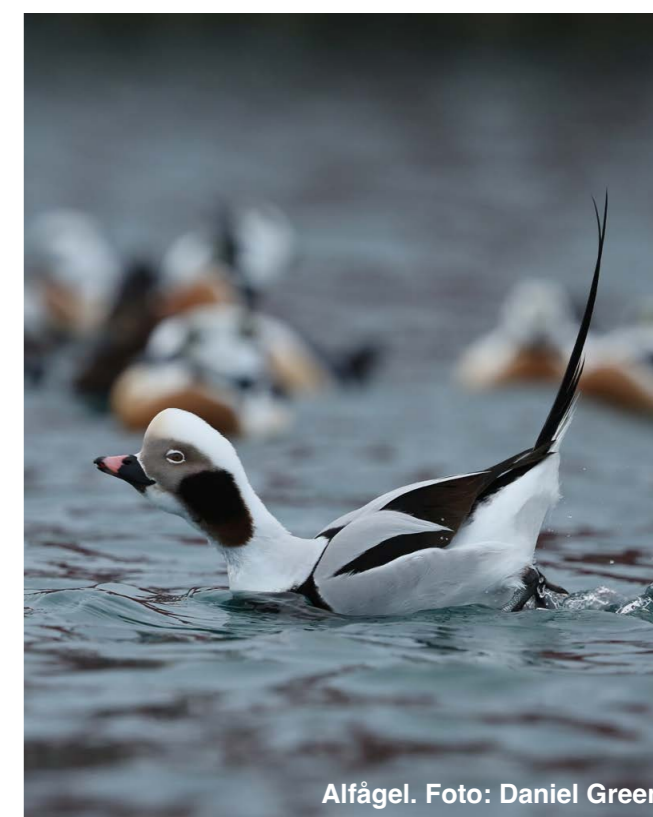
Tidig revelj för att hinna ta en kaffe i lobbyn och prova overaller innan vi ska ut med John, som tar oss till båten. Det är halvklart och inte så kallt, runt nollan, men en ganska frisk ostlig vind blåser. Det dröjer ganska länge innan fåglarna kommer. Först trutar, kråkor som flyger förbi och första anka som dyker in är en ensam **alförrädarehane**. Otippat! Snart kommer ett par **alförrädare**. Kan ses som ett tecken så här i efterhand. Det blir nämligen riktigt bra med **alförrädare** framför gömslet hela morgonen. En flock på 40-talet, varav de flesta hanar, uppehöll sig mesta tiden inom fotohåll och riktigt nära, blandade sig även med **alfåglar**, **praktejdrar** och vanlig **ejder**. **Alförrädarna** har mycket attityd, de är pigga och busiga, buffar och pickar på varandra men håller sig ändå väldigt tätt. Överlag är fåglarna i väldigt täta flockar idag, hög densitet. Det är fint, och lite typiskt när det är blåsigt. Vinden lägger sig dock ganska bra frampå morgonen och det är inte alls lika farligt som i början. **Praktejdrarna** som vanligt mest närgångna, en hane t.o.m. på skaka-hand-avstånd, riktigt personligt möte. **Gråsäl** visar sig då och då i hamnbassängen, imponerande stora djur, även

Hökuggla. Foto: Daniel Green

Praktejder. Foto: Neil Hilton

Alfågel. Foto: Daniel Green

om man bara ser huvud och rygglinje på dem. En **tobisgrissla** i svartaste sommardräkt ligger plötsligt nära gömslet och är en överraskning, för de brukar man mest se i vinterskrud häruppe i februari. Senare ses flera nästan färdigruggade, men ingen så helsvart som den första.

En ung **vittrut** upptäcks seglande alldeles nära gömslet men försvinner snabbt över och bakom. När John kommer för att hämta oss med båten vid 10.30, ägnar vi oss först lite åt strandens **skärsnäppor**. Solen bryter just igenom och finns det någon fågel som ges mer rättvisa av solsken så är det **skärsnäppan**. **Tretåiga måsar** har vi inte sett så många idag, men på rundtur med båten så ser vi i alla fall några fler, endast en 2k-fågel. Ifjol var det betydligt fler här. Det tar några trutflockar att spana igenom men sen hittas den unga **vittruten**. Den står ensam på en sten omgiven av snö och poserar. Vi får två chanser på den, visar samma hack i höger vinge så måste vara samma fågel. Bara en flock med 20-talet **alförrädare** längst norrut i fjorden hittas, de står på stranden. Men vi är så nöjda med dagens gömsle-förrädare att det inte går att få bättre bilder från båten. En **havsörn** ses uppe och segla i vinden.

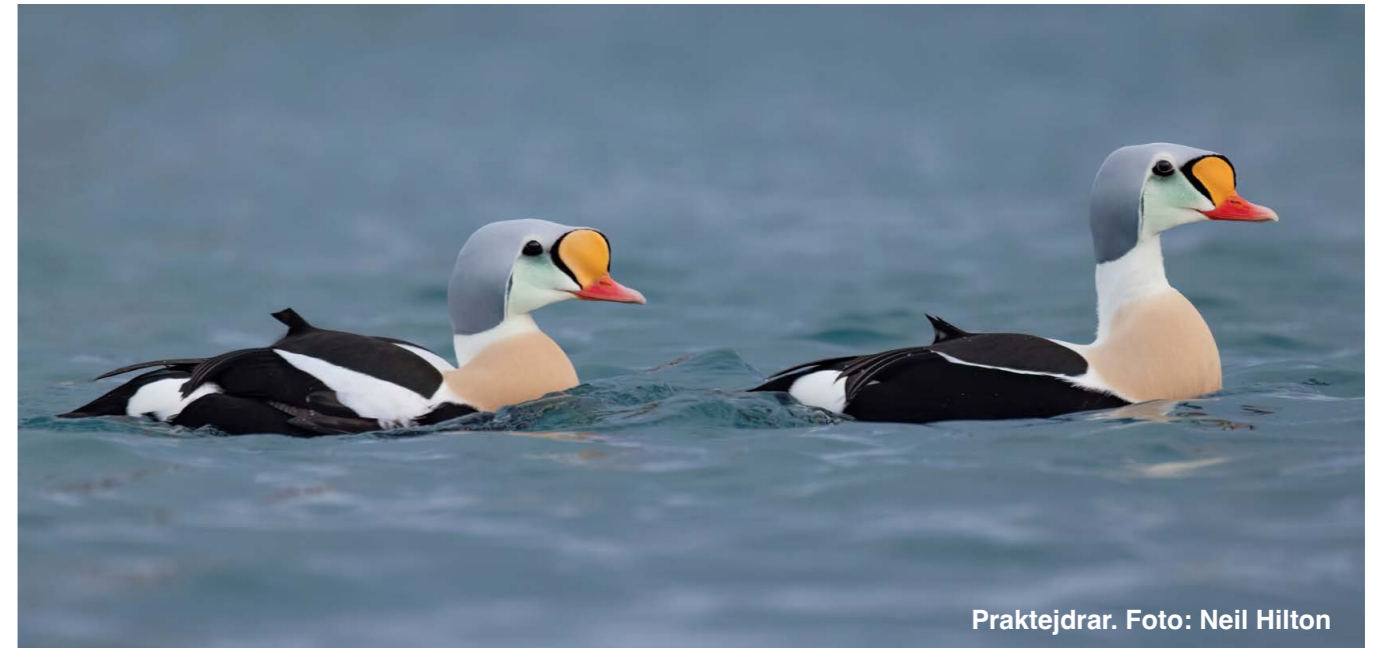
Några vändningar mot vinden för att fota uppflug gör att vissa av oss får rejäla duschar av saltvatten. Härlig smak i munnen, men när vattnet letar sig ända in i underkläderna blir det inte kul. Desto skönare att det är dags för lunch och en het dusch hinns med innan. Lunch på baconlindad kycklingfilé med champinjonsås och räfflade pommies är riktigt välsmakande. Vi som trodde norrmän bara kåkade mackor till lunch! :)

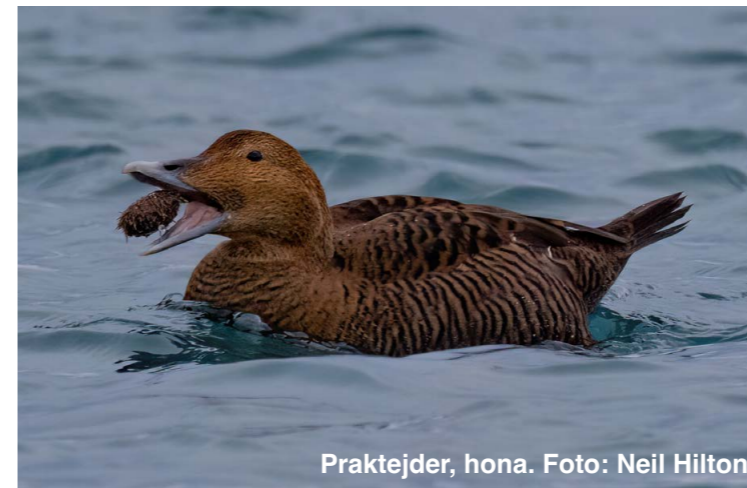
Vitrut. Foto: Daniel Green

Praktejder. Foto: Neil Hilton

Praktejdrar. Foto: Neil Hilton

Praktejder, hona. Foto: Neil Hilton

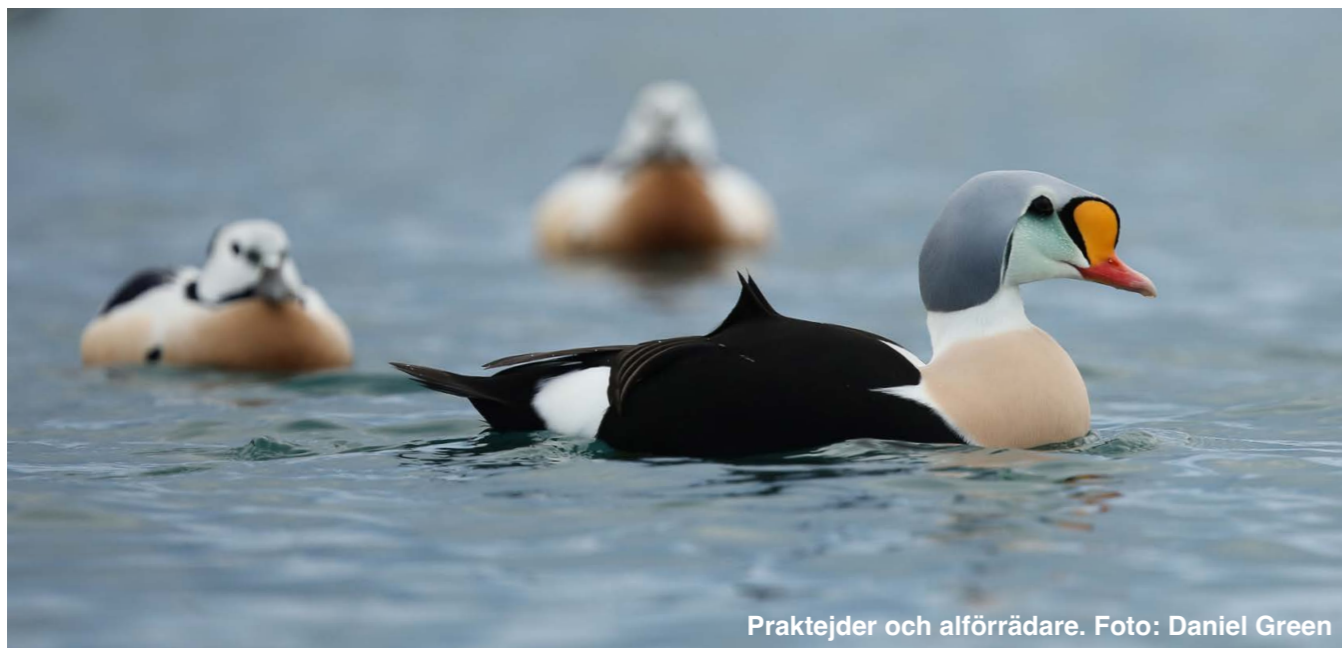
Skärsnäppa Foto: Neil Hilton

Varanger-halvön. Foto: Daniel Green

Alfröredare. Foto: Neil Hilton

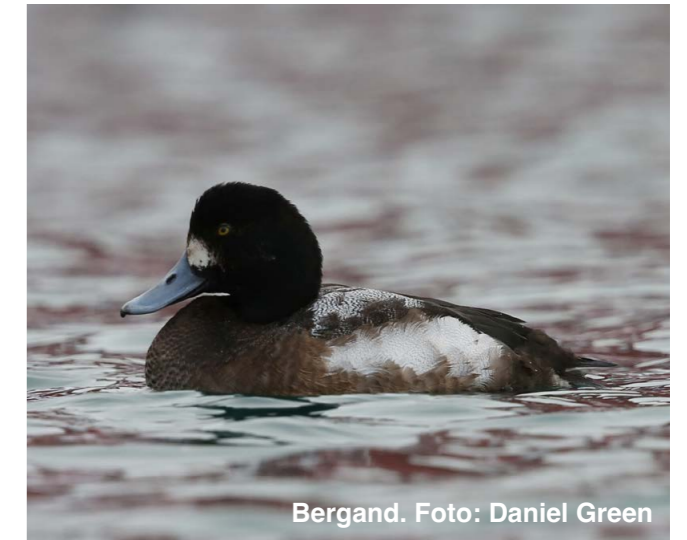
Praktejder och alfröredare. Foto: Daniel Green

Solen skiner även efter detta så vi tar på torra kläder och går ut på stadsvandring. Det lönar sig snabbt, då en **sidensvans** plötsligt sitter på en ledning och ringer. Exotiskt värre för en australiensare. Tre sidensvansar till kommer in, men de flyger alla iväg och återfinns inte. Vi spankulerar stora bygatan ner och tittar på lite trutflock och "kryckjor" som bor på hus, t.o.m. längs huvudgatan. Så hittar vi bageriet/ fiket och det är precis perfekt tajming då solen gått i moln och vinden börjat bita lite extra i kinderna. Vissa njuter av norsk semla och bullar, vissa bara kaffe. Frisk vandring tillbaka, sedan eftermiddagsvila, bildbehandling och återträff vid 18.30 före middag. Vår värd och gömsleguide John Rainer deltar och bidrar med berättelser om lokal historia och kommande projekt.

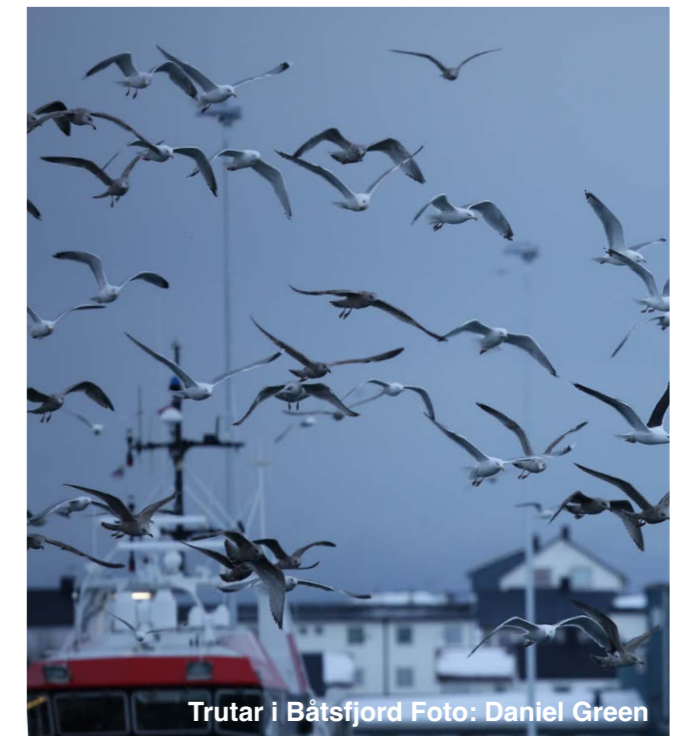
Dag 3, lördag 24 februari - Båtsfjord

Åter tidig uppstigning och ut med båten till flytgömslet. Det är förstas lugnt i mörkret men gryningen kommer. Det är mildare idag, säkert någon +grad. 06.10 - praktejdrar kommer in, först 2, sen ett dussin. 06.18 - Alfröredare 14 landar och ställer sig på/vid strandkanten, strax därefter första större flocken **praktejder**, ett trettiotal. 06.24 - en tät flock med nästan bara **praktejdrar** och **alfröredare**, en eller 2 **ejdrar** bara. Härligt att se! 06.30 - Alorna börjar sjunga, en större matta med blandade ejderfåglar kommer in, trutarna har vaknat till liv också. 06.58 simmar 1.a flocken praliner in supernära.

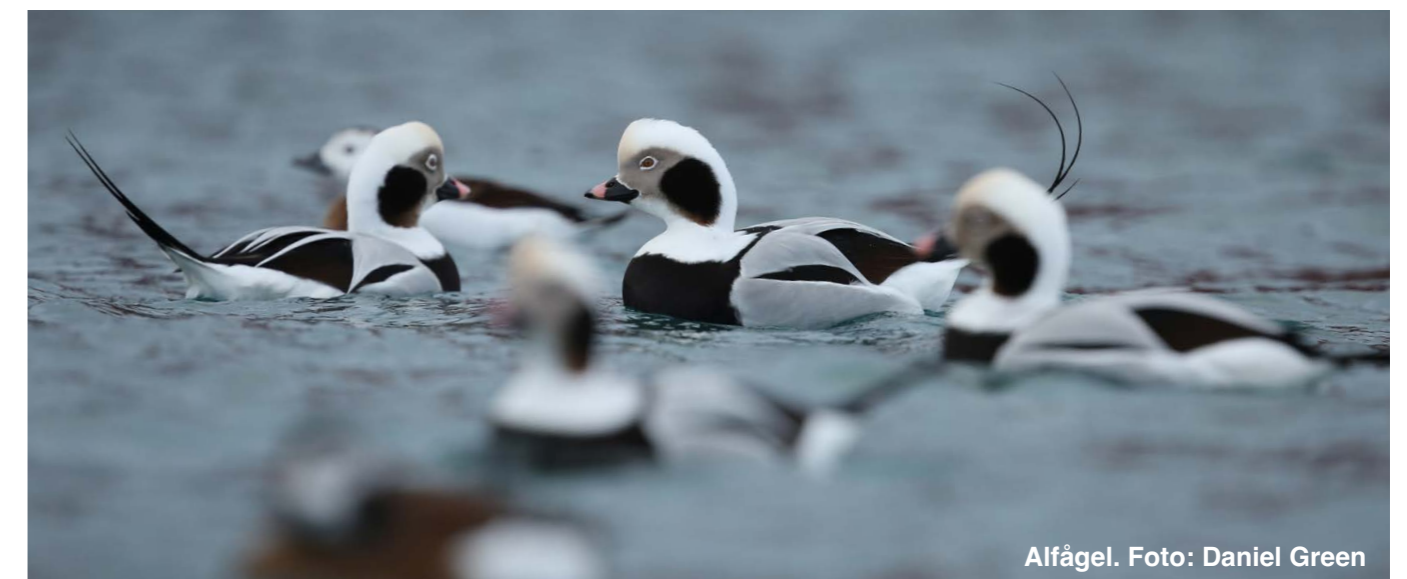
Efter en lite lugnare start blir det en mycket intensiv session, där vi har fullt upp ända till John kommer med båten kl. 10.30. Vi hade nog kunnat stanna längre, men då hade solen börjat bli lite väl stark. Vi fick i alla fall helt andra ljus och färger än i går,

Bergand. Foto: Daniel Green

Trutar i Båtsfjord Foto: Daniel Green

Alfågel. Foto: Daniel Green

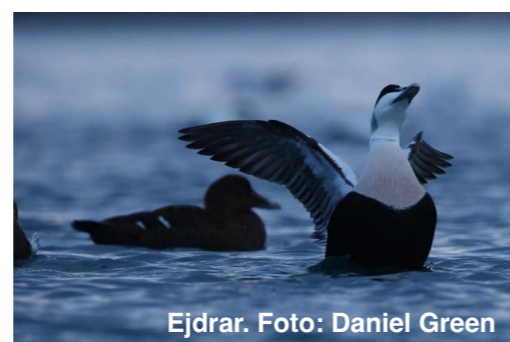
Alförrädare. Foto: Daniel Green

Ejderfåglar. Foto: Daniel Green

Alförrädare., hona Foto: Daniel Green

Ejdrar. Foto: Daniel Green

Alförrädare. Foto: Daniel Green

Alförrädare. Foto: Daniel Green

med bra närvaro av fåglarna. Troligen fler **alfåglar** idag (40+) och mer aktiva, ofta spelande. Samma antal **alförrädare** (40-50) och troligen lika mycket **praktejder** (100+). Vanlig **ejder** (300+). Dagens överraskning artmässigt var en **bergand** (2k hane) som uppehöll sig vid gömslet en längre tid under morgonen. Det har vi aldrig sett på någon tidigare resa här förut.

Mycket trutar vid fiskfabriken, men ingen vittrut hittas idag. När vi åker runt ses en ung **fiskmåsa**, men det är den enda udda måsen. En **tobisgrissla** helt i vitaste vinterdräkt är tjugig och några uppflog av **praktejdrar** får vi också i solskenet. Inte lika kallt och blåsig idag om än en del vågor och vind.

Mustig fisksoppa med brödpinnar till lunch. Försöker oss på utmaningen att leta ripor uppe vid det gamla flygfältet. Det är dock så hård vind nu (17-20 m/s) att vi inser det omöjliga i företaget. Då försöker med fiket som vi besökte igår, men det stänger kl 14 på lördagar! Ooops! Det blir till

att köpa glass i mathandeln och åka till hotellet och be om kaffe i hotelrestaurangen. Det funkar det också. Blir en trevlig pratstund om rovfågelgömslen i Spanien och Sverige.

Efter middagen bestämmer vi oss för att åka ut och spana norrsknen. Det är förvånansvärt klart även om molnen kommer och går, det är dock även väldigt mycket månsken då månen är full. Vi stannar först vid det gamla flygfältet, men här är för mycket elektriskt ljus från stadens omgivning. Så vi kör vidare upp på fjället och hittar en plats där man kan parkera och vända (det är inte så gott om dem här med all snö och snödrev). Vi dröjer kvar ett tag här, men det har blivit allt molnigare så till slut ger vi upp och vänder tillbaka. Precis innan bebyggelsen hoppar en **fjällräv** plötsligt upp på vägen framför oss. Den står kvar på snövallen intill vägen en stund och visar sig riktigt fint. Vi försöker backa för att få se mer av den, men då springer den upp i sluttningen och försvinner utom synhåll. Ovanligt! Dessutom mörk morf.

Tobisgrissla. Foto: Neil Hilton

Gråsäl. Foto: Neil Hilton

Tobisgrissla. Foto: Neil Hilton

Ejdrar. Foto: Daniel Green

Alförrädare. Foto: Daniel Green

Dalripa. Foto: Neil Hilton

Dag 4, söndag 25 februari - Båtsfjord - Birk Husky

Nattens/ morgonens storm (30 m/s) har bedarrat avsevärt och vi vaknar till en klar morgon med blott måttliga vindar. Det är bra sikt och ljus uppe på högplatån när vi börjar vår resa. Det är spektakulära vidder här så man vill verkligen ha bra sikt. Några grupper med renar här och var får oss att stanna för bilder. Nere i det mer björkskogsbeklädda landskapet spanar vi förstas ivrigt efter **hökugglor**. Det ger resultat; först en på lite håll, sedan en till riktigt nära i fint ljus, om än på en ledning, men läckert ändå. I en av de första öppna vattendrag vi ser simmar nio **småskrakar**, otippat. Hanarna "åbäkar sig" till och med i lite första vårkänslor får man förmoda. Vid tolv-tiden är det dags för lunchstopp på macken i Varangerbotn. Strax efter dags för stopp för **hökuggla** igen, denna sitter lägre, men ävenså på ledning. Ytterligare en är mer undvikande och håller sig en bit in i björkskogen. Det

blir dock några bilder mellan grenverk. Fjordarna längs vägen är mer isfria nu än på hitresan, ett 50-tal **ejdrar** simmar längs stranden på ett ställe. Höjdpunkten för de flesta är nog ändå när några **ripor** i vitaste vinterdräkt sitter i björkar utmed vägen och vi lyckas vända och köra tillbaka, få bilder på dem under några få minuter när de sitter kvar i ögonhöjd utanför bilen. Riktigt fint. Ganska nära Kirkenes fladdrar en **lavskrika** över vägen. Vi stannar och försöker få se mer av den, men den visar sig inte igen. Nere i Pasviksdalen fladdrar fler ripor längs vägen och här är det förstas **dalripor** och inget annat. För svagt ljus för bilder men kul ändå. En sista **hökuggla** (summa 5 idag) ses i silhuett mot himlen nere i det halvöppna området mot älven strax före vi ankommer Birk Husky lodge. Efter middag på lodgen testar vi förstas om det kan vara läge för norrsken därute, men en tidigare riktigt klar himmel, har becknat igen med moln, så det blir inget.

Hökuggla. Foto: Daniel Green

Dag 5, måndag 26 februari - Birk

Mulet och 0-gradigt med en del vind. Frukost i anständig tid och sen dags att ta på sig arktiska overaller och träffa guider och slädhundar. De är ganska lugna och tysta från början, men ju fler av dem som får positioner i spannen, desto fler börjar skälla. Måste kännas orättvist för de som inte får vara med och springa. Vi får nöja oss med fem hundar i vardera spannet, trots att det finns plats för 6. Det är full fart framåt som gäller, men trots att det är lite isigt och snabbt i spåret är snön lös utanför. Det blir en del vurpor även för guide-ekipaget. Det tar ungefär en timme för oss att nå vårt mål, ett par timmerstugor med fågelmatning framför verandan.

Talltita är den första fågel som ses, sen dröjer det inte länge innan första **lappmesen** är siktrad och vi kan även snart hurra över **lavskrikans** närvaro. Det visar sig vara en familjegrupp på 5, med 3 ungfåglar. Vi sätter ut lite överbliven macka i bitar åt dem och så småningom våffla med brunost (mesost). Det tår de tacksamt emot och flyger i skytteltrafik mellan torrträden och ut i skogen. Vi upptäcker också att de födosöker på marken en bit bort, där det tydligen lämnats laxhuvuden och annan fiskrens. Yummy! Inte så bildskönt kanske. **Lappmesarna** visar sig vara minst 4 till antalet. En talgoxe och en ensam **gråsiska** är annars de enda fåglar som manifesterar sig på matningen. Det brukar förvisso inte vara så många fler men tallbit och domherre vill man förstås alltid se.

En **korsnäbb** - hona - flyger lågt förbi framför vår släde på vägen tillbaka sen. Hinner inte artbestämmas dock. Vid hemkomst sadlar vi om och åker ut på buss-safari, blir även ett besök i den lokala butiken. Vi hoppas ju på norrsken denna sista kväll på resan, men det blir för mycket moln.

Birk-husky lodge Foto: Daniel Green

Black Grouse. Foto: Neil Hilton

Lavskrika. Foto: Daniel Green

Lappmes. Foto: Neil Hilton

Dag 6, tisdag 27 februari - Birk - Kirkenes

Idag är himlen klar igen, -5° och solen går upp över Ryssland, så man får fina bilder över gränsfloden, som delvis går öppen. Ekorrar, gråsiskor, gråsparvar och mesar är synnerligen aktiva runt fågelmatarna. Idag får vi dubbelt av Gregs härliga bakverk till frukosten. Vi kör ut på första delen av Skröytnevägen, men vänder upp och tillbaka mot Birk på stora (nåja - huvudvägen) för att försöka hitta någon trädgård med fågelmatning. Det är tyvärr idel tomma matare där det brukar matas. Däremot flyger en glansigt blåsvart **orttupp** upp i en

grantopp och sitter länge och fint så vi kan ta bilder. Så småningom ser vi ändå fåglar i en trädgård och här är det riktigt bra fart med hela dussin **domherrar**, **talltitor** och en **lavskrika** som kommer in och hackar på talgbollar. En stor rovfågel sitter i en tall intill vägen, det är en juv hona **duvhök** och den flyger givetvis iväg när vi kommer för nära, men vilken best! Riktigt stor. Det är det sista fågelskådandet/ fotandet vi hinner med innan det är dags att köra mot Kirkenes och flygplatsen.

Slädhundar vid Birk Husky. Foto: Daniel Green

Soluppgång över Ryssland. Foto: Daniel Green

Resan är ett samarbete mellan
Birdsafarisweden och Karlmark Resor.

Vittrut. Foto: Daniel Green

Birdsafarisweden - Res
www.birdsafarisweden.se
daniel@birdsafari.se
+46 - (0)706-18 43 16

Formgivning: **Max Green Ekelin**
Copyright 2024